

Womhaj Bóh!

Czisko 28.
15. julija.

Četnik 10.
1900.

Serbske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščerzni w Budyschinje a šu tam dostać ja ščtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

5. njeđzela po šwj. Trojizy.

• 1. Pětr. 3, 10.

„Ščtóz chze žiwjenje lubowacź a dobre dny widźecź, tón pojimaj šwój jasny, šo by šleho njerēczał a šwoju hubu, šo by njełudał.“

Najradšo chzyl mjeć kóždziejki cźłowjeť spochi dobre dny. Ale jeno mało ludźi wě, ščto šu po prawym „dobre dny“, a kať mohl cźłowjeť do nich pschincź. Šwětni ludźo šebi takle myšła: Dobre šu tajke dny, hdyž móže cźłowjeť próšny wokolo kłodziej a lěni bycź, hdyž ma wšchěch kubłow doścź, a hdyž móže šebi na šwěcze wjele wješela popšhecź.

Ale wobhladaj šebi kšwiltu tajke žiwjenje. (Šo pať mohl šebi jo prawje derje wobhladacź, njech czi Bóh se šwojim šłowom pschi tajkim wobhladanju šwětko dawa!) Ščto budžesz šebi potom prajicź dyrbjecź? Tole: Tajke žiwjenje mi na nihdy njemóže žiwjenje rěcacź, to wščať je tola kať šama hoła šmjercź, — a tajkele dny mi na nihdy dobre nješju, ale šu šle, pschetož te cźłowjeťa pschecze bóle a bóle wot Boha wotwjedu, — wot njeho, kiž dyrbi bycź tola ša naš, ša wšchěch najwjšššche kublo. Bóle šo cźłowjeť se šwětom bliški cžini a bóle šo wot Boha šdaluje. Šle pať šu tajkele dny teho dla, dokelź cźłowjeťej škladnoścź dawaja, šo potom wšchón do hrěcha šwoli a do škaženja šapadnje.

Šinasche myšle hač šwětni ludźo, ma wo tej wězy šwjaty Pětr. Wón nam praji: Dobre šu jeno tajke

dny, hdyž móže bycź cźłowjeť jowle na šwěcze prawje š cžicha žiwny, w měrje, w dobrym pokoju a w šbožu. Ščtóz ma jowle na šwěcze w šebi dobre šwědomnje; ščtóz ma w šebi wutrobu, kiž je wščať Boha wješela; ščtóz je wšchoť š cžichať š ludźimi žiwny a ma we šebi dušchu wšchu polneho pokoja, — tón je na šwěcze najbohatschi cźłowjeť. Ščtóz dyrbi tu žiwny bycź w nje-měrje, w šrudobje, tón tu nihdy žiwjenje nima, ale šmjercź. Šrudoba, kaťuž ma tu šwět, šmjercź ša šobu cžehnje. Na to dyrbi kóždy kšchescžijan myšle mjeć, šo mohl tu š měrom a š pokojom žiwny bycź.

Šwjaty Pětr pať nam jowle praji, na tajke wašnje mohl ščto šam ša šo teź takle š měrom žiwny bycź. Wón naš wuczi: Ščtóz chze takle žiwny bycź, tón dyrbi šebi jasny pojimacź, šo njemohl š nim nicžo rěcjecź, ščtož bylo šle, a dyrbi šebi hubu pojimacź, šo by š nej njełudał. Š jasnykom wščať tu a tam ludźo jedyn druhemu měr kaža, duž je teź šwjaty Šakub ras prajil (Šak. 3, 8), šo je jasny wšchón polny jěda a něšto njepokoyny. A w tym dyrbi šwjatemu japosčtolej kóždy prawo dacź.

Njech jeno kóždy do šwojeho žiwjenja šam nuts pohlada, — kať wjele njeměra a njepokoja je šebi kóždy hižo š jasnykom nacžiniť! Ščtóz měl tu rad dobre dny, tón kędžbuj šwěru šam na šo, bjeť šo š jasnykom na kędžbu, a kaťaj jemu mjelcžecź. Hdyž je šo ščtoť š jasnykom pschekhwatał, móže psches to hušto drugi wulku ščtodu mjeć.

Daj mi rěczecź, kaž ƚo ƚłuscha,
So męła wschu ƚhwalbu duscha.
Njedaj ženje mi wuńcź se rta
Słowam, fajteź ƚu wot cźerta.

Męł pať ja hdy pschisłuschnoscź,
Komu jeho bjesbźwnoscź
Arucze doscź psched woczi stajicź,
Njech móhł jom' wscho ƚwęru prajicź.

So by ł wutrobje jom' to
Wscho a do ƚwędomnija schło,
Wón ƚo poczał polępschecź
A na Bosy wjęś'le męcź.

Samjen.

Pucźowanie po Bozim piźmje

abo

Łajle myśle nadeńdźech, Boże ƚłowo cźitajo.

Podawa ƚwęrnny cźitar „Pomhaj Böh-a“.

Wopyt na horje Ararat.

(Potracźowanie.)

Bęchmy drje w staroscźach, ƚo ƚo naschi towaśchojo hisczeje ƚem wrócziłi njebęchu, tola njesnajachmy hisczeje, ƚať srudny wopud bęsche jeneho ł nich podeschol: ƚylneho cźłowjeka, łcźęjazeho ƚať rōža. Cźehnichmy dale ƚwoju drohu ł Erwana do twjerdźiny Alexandropol. Droha dowjedźe nať na hōrku a tu wohladachmy wobraz, kotryź ƚwojeho runjecza nima: męsto nad hłubokim Araksowym dole rospšestrijene se selenymi sahrodami a sady njeho wulkotnu horu Ararat. Saťo a pschezo saťo ƚrębachmy tule rjanoscź do ƚo. Dženťa sbeħachu ƚo dolhe ƚlęborne mrōczele na horu. Tola mōźnje posbeħowasche wona ƚwoju hłowu nad mrōczelemi. Haj, sdaśche ƚo nam, ƚo ƚo nad mrōczelemi halke hōrski hobr sapocźnje; wona njebęsche ƚo jenicźny ł wjerschtom psches mrōczele pschedobyla, nę, schęrota płowasche ƚať bęła, ƚnęhojta ƚupa wyħoko nad nami.

Psched nami sbudźi druha ƚnęhowa hora naschu łedźbliwoscź. Bęsche to hora Magōs, wyschcha dylki 4000 m. Tola wona je stajena na hižo wyħoki podłōźł a njeje ƚať zyla natwarjena jako Ararat; ł rjanoscźu njemōze ƚo woprawdze ł Araratom męricź. Teź tale hora je, ƚať wscha krajina daloko a schęroto psches podsemiste wōhnjowe mozy nastala. W mnogich, wjele mil dolhich ręcźnischczach ƚu ƚo, schto wę hdy satarstu, zable ręcźnischczę ł roskwękanej semje wuliwale; mōźne, žalostne wulkanste rosbuchnjenja ƚu próch a popjel daloko a schęroto rosmjetale. Dženťa wohladasch wscho to we wschelakich woršchtach nakładzene, hdźeź je woda w ƚwojich ręcźnischczach hłuboke a nahle doły do krajiny wuryla. Porędko jenoź je tuta krajina pokryta ł roslinami; husto wohladasch pōlnischczę ł roszraženymi kamjenjemi, cźornymi, schęrymi a cźetwjemy, pschi pucźu. Słōnzno bęsche semju wuħmalilo a wschę rosliny bęchu dawno hižo wuhorjene. Hdźeź pať bęchu ludźo semju powodźowali, tam mōźesch Boźi dźiw wohladacź, ƚať plōdna je tam tuta semja, ł rosdrębjeneje lawy nastata. Wschę ręcźnischczę ƚu ƚo hłuboko do krajiny saryle, ƚať hižo prjedy naspomnich. Męsta a wħy nad tajkimi ręcźnischczami leżaje, jako n. psch. Wschtarak nad Rosakom, sdaźa ƚo wuħyte na stalnischczę. Wschę domy abo ł wjętscha domcźki ƚu jednorje ł kamjenjow natwarjene. Męjachmy składnoscź, wo wħy Basch-Albaran do nękotrych sastupicź. Ludźo pokasachu nam pscheczelniwje a ł węstej hordoscźu ƚwoje jednore, niśte wobydlenja — ƚmęm-li ƚať rjeź —: ludźo a łtōt bęchu tu hromadze živi a žiwe a to — w pętnym pokoju. Wokno abo teź wōlnjeschko wohladasch jenoź porędko, ł wjętscha pať žane. Sznadna ƚwętkoscź, kotraź domcźk poħwęłli, jako bychu tu pschipołdnju hižo ƚmęrki padale, pschindze wot horka psches prōdnjenzu w tjęsche, hdźeź ma ƚo teź wschōn łur wudobycź. Wōrsy swuczi ƚo wōcźko na tule ƚnadnu ƚwętkoscź a potom wohladasch pōbla duri rjad sparnizow, sawęsće twjerdnych, ł plachtami pokrytych, a nękotre wotdźelene męstna sa konje. Pschi scźenach wohladasch rjad piźanych łchinjow, kotreź trasch ƚu w Niźnim Nowgorodze na hermantu pobyle. W nich łhowaja spokojni ludźo

ƚwoju ƚnadnu nadobu. Wōbrjedź domcźka wohladasch do splazaneje hliny wurytu jamu, pōdra metra schęrofu a runje ƚať hłuboku. To je jich pęz. Runje ƚu ju saphrili. Wyrja tu ł briketami je ƚuscheneho hnoja. Niśte kulojte pokruty ƚu na namurjowane scźęny pschilępjene. Waźna domjaza nadoba je rucźny młyn. Tajki, ƚať jōn tu wohladasch, je sawęsće hižo psched schtyri tyħaz lętami byl: wohladasch dwaj kulojtej, cześanej kamjenjej, na ƚrjedźa 40 cm schęrofej. Psches spōdny kamjen je wōsta do dźery wo ƚrjedź hornjeho kamjenja pschetynjena. Pschi kromje hornjeho kamjenja je rucźiza ł drjewa napravjena, ƚo mōzesch horni kamjen na delnim wjerczecz.

Psched durjemi runje žito młōcza. Teź to ƚo tu dženťa hisczeje stawa ƚať psched wjele tyħaz lętami. Na hunje ƚu ƚnopy roskładzene, ƚo bychu woły sorna wuteptale. Wschę woły łhodza pornjo ƚebi kolo wokolo ƚať, ƚo ma ƚo ƚrjedźny wōł nimale na jęnym męstnje wjerczecz; swontowny pať ma ƚnopy na kromje wuteptacź. Sa nękotrymi wōłami wlecza ƚo krotke deski ƚať ƚanje. Na nje ƚo ludźo stupja, ƚo bychu ƚo sorna lępje ł klořow wuronile. Spody je na tele deski wjele twjerdnych, rōžkojtych kamjeni pschicźinjenych, kotreź po czaťu ƚłomu rosręsaja a rostorhaja. Sornowucziścicź a plowy wuwęcź dyrbi węśfik. S wopacźu mjetaja plowy se sornom do węśfika. Plowy wojnje węśfik ƚobu, cześke sorno pať padnje na semju. Dolho drje traje, domiź ƚu wschę plowy pschi tajkim cźišczenju wuwęte. Tola ludźi w tutych stronach semje wschať njemęrnny czať hisczeje njehoni. Wo schęrokim węcze tuczi ludźo malo shonja; ƚať wobłhowaja waschnja staršchich, dźędow, pradźędow a hisczeje dalschich prjedownikow njeskajene, wostanu spokojni, hdyź teź bohastwa ƚwoje žiwe dny wohladali njesku, a hdyź jich teź jenoź łhuduscha draśta psched tajkim a hinaschim wjedrom kryje. Wōħębje dźęczi — a tajkich wohladasch wschudze nadoscź — bęchu husto shotowane, ƚo nam na ƚmęchi dźęłche: łholowy, kotreź jenoź nohu pschikrychu.

Mōz bęsche ƚo nakhiliła, saťo hrońje hymna. Pōsdze pschindźęchmy do Alexandropola. Sastupichmy do hosczenza „Italia“. Bęsche to mjeno, ƚajteź w Ruskej porędko nadeńdźesch. Korcźmar chyzsche ł tym mnogich Stalskich ł ƚebi wabicź, kotřiź železnizu ł Karķa do Tisliķa warjachu.

S Alexandropola mōzesch sa tsi hodźiny na pōlnych pucźach do rospadankow stareho armenšeho męsta Ani dojęcź. Wody pať ƚo po pucźu njeboj: ł wosom masch ręki pschjęcź, ƚo ƚo žolny husto hacź do wosa waleja. Sanjekene leża tute rospadanki na wyħoko leżajej runinje, hdźeź dženťnischi džen jenoź porędko ludźi nadeńdźesch. Deleka w straschnej hłubinje ł nahłymi brjohami wije ƚo ręta Arpacaj. Hdźeź ƚo nęhdy žiwjekke narańscheho męsta schęrjesche, łnjeźi dženťa ƚama cźišchina. Mnich a jeho stara hořposa staj jenicźłaj stajnaj wobydlerjej tuteho męstna wulkotnych rospadankow, hdźeź je nęhdy, ƚať nam bajki — drje niź po wichej węrnosczi — powjedaja, na 100,000 ludźi bydliło. Bratra Schęjepana ƚu ƚem pōłłali, ƚo njebychu ludźo ł wokoliny ł njerofumom tute dostojne powostanki se starych czaťow łōnzowali, kotřiź husto ƚem po kamjenje pschikhadźachu, hdyź chyzchu ƚebi nowy dom natwaricź.

Derje wuħowana murja ł rjanymi, na pōł kulojtymi wężemi wobrubjowasche męsto na stronje, ł kotrezej my pschijędźęchmy. Męscźanske wrota wotewrichu nam wuħlad na rospadanki ł wężemi, domami a zyrkwjemi, na pōł rospadanyimi. Bajki powjedaja, ƚo bęsche w męscze l. 1001 zyrkej. Minyla je ƚo pycha a rjanoscź w męscźanskich hrodach, kotreź je nęhdy kralowski splah Wagratirow natwaril; cźłowjek a najħylnishe mozy Bożej stwōrby ƚu ƚo stowarschili, ƚo by ƚo wscha nęhduscha krařnoscź jahubila. Byzantinszy, Turkojo, Selbschukkojo a Kurdojo ƚu męsto sapucźili a jahubili, a pjeć krocź Georgojo jako dobywarjo do męsta łacźahnyli. Stajnje a stajnje saťo ƚo męsto shraha a pocza ł nowa łafcęcź. Lęta 1319 semja rčesche, a męsto bęsche hotowe polo rospadankow.

(Potracźowanie.)

Whto sa pscheradu.

Hdyź bęsche iřraelski lud psches Cźętwjene morjo ł Egiptowskeje cźętnyl, dyrbjesche wōn hisczeje 40 lęť w arabiskej pusczinje pschębycź.

S łōnz teho czaťa pschindze wōn ł mjesam Ranaanskeho kraja, w kotrymž chyzsche pschichodnje bydlicź. — W tym kraju bydłachu hižo wschelake łplahi, a to ł wjętscha w męstach, kotreź bęchu twjerdźinszy.

Či wobhyderjo pak nochychu swoje khlischcža s dobrym puschczič, čehož dla dychjachu jich Izraelitojo s brónjemi wuhnacž. To pak bě nimale njemózna wěz, pschetož měšta mějachu wokolo řebje tołste a wyřoke murje. Město, kotrež chychu Izraelizy najprjedy dobyč, bě Jericho, kruta a khlna twjerdzijna. Teho dla bě jara čezto, jo dobyč a do njeho pschič. Ale tola je wono israelfemu ludej do mozy panylo, a to runje tehdom, hdyž řu wěschizy s trubjelemi trubili a lud je wulke wołanje činił.

Prjedy teho bě trjeba, řo bychu Izraelitojo město a wokolnu krajinu řesnali. A teho dla dachu řo njelcžo jerichowskeho krala wo wřhitkim wobhonjecž.

Žosuowe knihi nam wo tym takle piřchu:

Jericho pak běřhe twjerde a řawřene město, řo ničto won a nuts řhodžič njemózřhe. Žosua pak běřhe dweju wobhonjerjom pólal a prajil: Džitaj a wobhladajtaj kraj a Jericho. Taj džěřhtaj a pschičdžěřhtaj do doma nęfajře řurwy, kotrež njeno bě Rahab, a řospodowajřhtaj tam. Ale to bu kralej w Jerichu powjedžene: Hlaj, tu nóz řu mužojo wot israelfich džęci řem pschichli, řo bychu kraj wobhonili. — Duž pólal kral w Jerichu ř Rahabje a da jej prajicž: Wuwjedž teju mužow, kotraj řtaj tebi do domu pschichłoj; pschetož wonaj řtaj pschichłoj zyly kraj wobhonicž. — Ale wona wřa teju mužow a pschifř jeju, a wotmolwi: Wěro je, řo řtaj ře mni dwaj mužaj pschichłoj. Ale ja njeřřym wjedžala, s wotkal řtaj byłoj. A hdyž řo wrota w řmęřtanju řamřnychu, řtaj wušłoj, a njewęm, hdyž řtaj řłoj. Pętajčře řa nimaj řhęřje, pschetož jeju dořčehnjęčře. Wona pak jeju na řřęchu dowjedžę, a tam jeju s lenom pschifř, kotryž běřhe na řřęřhe řofřtajęny. — Či wupólalni mužojo pak čęřjachu řa nimaj řač ř Jordanowemu brjořej. A wrota buchu řamřnjene, jako běchu či wušłi, řiž řa nimaj pętachu. — Prjedy pak dnyli wušřnyřhtaj, džęřhe wona ř nimaj na řřęchu a džęřhe: řa węm, řo je wam řnjęř tón kraj dał; pschetož wařř řtrach je na nař padnył, tak řo řu wřhitzy wobhyderjo teho kraja pschęd wami woplabyli. Duž pschihajtaj mi nęř pschi tym řnjęřu, řo, dořelž řym řa wamaj řmilnořč činiła, čřętaj tež řmilnořč činič w domje mořeho nana. řo čřętaj žimeho wostajicž mořeho nana, moju macž, mořich bratrow a moje řotř a wřhitko, řčtož je řich. Taj mužaj wotmolwiřhtaj: řeli řo njebudžemoj na tebi činič řmilnořč a řwęrořč, dha njęch naju duřha řa wař wumřje, řeli řo njęřřęradžič tu naju węž. — Duž puřčři wona jeju s woknom po řčtryku dele; pschetož jeje dom běřhe pschi měčřanřej muri. A wona džęřhe ř nimaj: Džitaj tu na tu horu, řo bychu waju njęřřali, kotřiž waju řonja. A řřhowajtaj řo tam řř dny, řač řo řařo wřęčřa, kotřiž waju pętaję, a potom džitaj řwój pučž. —

Dopowjedajmy węž s křotka:

Wonaj wučiniřhtaj řebi, řo dyrbi wona čęřwjęny řčtrył, po kotřymž bě jeju po muri dele puřčřila, do wokna řwřřačř. ř teho řnamjęnja israelfi lud řpólaję, w kotřym domje wona ře řwojeje řwójbu byđli, řo řo njęby w nim ničto ničoho a ničęho dótřnył.

A řač bu prajene, tak bu tež čřinjene. Izraelfi lud doby měřto a řahubi wřhitko, řčtož bě w nim žiwe: řtaržow a džęčři, mužow a žony, řaj, woly, wozzy a wólřny. řahabu a wřhitřich w jeje domje pak řosua žiwyř wostaji.

* * *

Hlajčře, řahab je s njęřřęčřęlemi řwojejo měřta řpawřiřřha byłta, dnyli ře řwojim kralom a ludom. řa to bě jeje nyto, řo bu s jeje řwójbu pschęlutowana.

Ale řęđłohdy je řo pschi podobnyř podawřach tak měło.

ř wjęřřha čři wřhitzy, kotřiž řu s njęřřęčřęlemi řwojejo měřta a luda potajnje pschęř jęne byli, řu w dracžowřřich rukach řubjęny řonz řřali.

Budnyře řroniki maja žalofny pschikład s čřařa řuřřitřich wójnow.

řčto mjęř wami njęje wo řurowyř wójnach řuřřitow řhřřčal? řsu žani, kotřiž njęwjedžę, řač řu řo te płomjęnja palike?

Męčtožkuli drje męni, řo je to jęnicžy dla węry było. řotřiž pak tute řawřiřny řařniřřo řnaja, wjedžę, řo je to wo narodnořč čęřřęho řplaha runje řač jara řač wo węru řčło.

Žřřwiniřzy wjęřřojo, węry dla w męčřę řonřanz řromadu řęndžęni, dachu řich krajana řuřřa žimeho řpalicž. řajřłorřhe řčęčřuwariřřto na to bě ře řtrony nęmřřich řiřřow wušło.

To běřhe řwawna řřčiwda a wonjęčřęčř řa čęřři narod.

Na to řo pęčřachu w Čęřchach njemęry řbęřačž. To džęřhe wofębję pschęčřiwow řhęřoręj řigmundęj. řotřęhož Čęřřha řa krala męčř njęchachu, dořelž bě do teřo dracžowřřta řwolił, řačřrunje bě prjedy řa řuřřa řařitne a řarucžne wopiřmo dał.

Čęřři lud řebi řwędčęřęhe: To ma řo wo nařřchu narodnořč ře řtrony řmęřow runje řač jara řač wo nařřchu węru, řotřuz nam jako řęariřřu řanja. řřchimařmy řo broni!

Řhęřor řřromadži na Čęřchow s pomozu řiřřow wulke wójřta, nadpadnyčž Čęřchi a do řemje řteptacž.

Wo tym nařř řęřři řawřiřnač řłorňił řač piřęhe: „řmęřřę duchowniřřto pęřdowariřę wřřčudžom řčřižowu wójnu pschęčřiwow čęřřim řęariřam. řpodžiwne řibanje nařta tež w čęřřim kraję: wřřčudžę wolařę řo do brńje dla wotřajęnja řmęřow, řiž chychu s Čęřchami řač řařhadčęčž, jako to nęřdy w miřřniřřim a pschi řobju řęžęřnyř krajach (t. r. na řęřřřich řplahach) čřiniřachu.“

Řhęřorřę wójřta běchu đęřę řřadowane; mjęř nimi běřhe wjęle řtow řyčęřjow na řonju, pofřęři ře řęleřnej drařtu.

řazpęřy čęřři, s wjęřřęho džęřla řařřři lud, pak bořy a řoly, řač by tón pschęd řajřim wójřřom wobřtacž mólř?

Ale čęřři lud je řmužity, řęleřny lud.

řłon řřabariřę žpy a widly, a řowariřę mjęčřę a piři, a řo na řřłibne řhęřorowe wójřta waliwřři je pobi, řo řo řich řordoičž do řaniby pschęwobřęři.

řta nadutyř řyčęřjow řęžachu w řřwi, a na mnořich řęmjanřřich węřach řmahowariřę čřorna řarewariřřa řřoroj.

(Pofřęřowanję.)

Wřřelate s blifřa a s daloka.

Miřionři řwjedžęni w řjęřwacžidle.

Wřłóčřne đęřęčřiřojte wjedro w pólęđnich njęđęłach řařariřa rudęřęhe a s řłubofim řęđęnjom čřařachmy na řřane řłóncžne wjedro. řandžęnu wutoru řo lube řože řłóncžło pschęř čřorne mřłóčřalki, řady kotřychž běřhe řo nam řřowalo, pschędobu a řřane a řłote nam řwęčřęřęhe. řařřa pak běřhe to wofębję řadořčž řa lubu řjęřwacžidłřku wofřadu, řo běřhe tón řnjęř řich modlitwu wušřřřčal a na tón džęni, hdyž chychę řwój miřionři řwjedžęni řwjęčřicž, řařo řřane řłóncžne popólđnje wobřadžil. Ale tež w duchownyř nastupanju mōže řo wo tym řwjedžęnju prajicž: řłóncžło řožeje miłofčę a řohnowanja řwęčřęřęhe nad řrařņę řoradžęnyř miřionřim řwjedžęnjom lubeje řjęřwacžidłřęje wofřady. ř blifřa a s daloka běchu pschihłi a pschijęli jako řořčžo na miřionři řwjedžęni do řjęřwacžidla. řopólđnju w 2 řodž, řęřřupachu řo žřřwiniřzy prjodłřęjęčęřjo a řnjęřa duchowni w męřniřřej drařęę, kotřychž běřhe řo 20 na řwjedžęni řęřčło, do řłóřęho čřaha. řęž řnjęř řollator s řiętinghoff do čřaha řařřupi, kotřyž řo pod řřnkami řořawniřřow a pod řwonjęnjom řwonow do lubeho řožeho doma řřabariřę. řoži dom běřhe řižo do čřařa wot nutřnyř řęmřęřjow pschępjęljęny. řrařřna pęřha witalęhe nař, hdyž do řožeho doma řařřupichmy. řřana řęžęřęza řelina w njęlicžnyř węnzach a pletwach pęřřęřęhe řoži dom. řořębję řjęnję wupęřřęne běřhe řoži woltař a řłęřta, na kotřęž wofřladachmy řřany węnz je řęřřřim napřřřimom: „řęřu, prjedy dži nam tu na řęni!“ řa đubje běřhe řrařřna řłona. řam běřhe, řač by nař řęžęřęza nalęřņa řřwłrba nuts đonjęřła do lubeho řožeho doma. řalęřni wodnyř duchowneho řiwjęnja tež nařęhe wutrobę wofřęwęřęhe na řwřatym męčřę a nař řahoriřęhe ř řwřatęmu řřřřęj miřionřřwa nad pohanami. řo řawodnyř řhęřłušřu a řiturgiji, wot řnjęřa wofřadneho řařariřa řyčęřę řařřuba džęřžęnej, řpęwariřę nam pod wodžęnjom řnjęřa řantora řalicha řjęřwacžidłřę řpęwariřę řowariřřto s podpřęru řnjęřow wučęřjow pofřęřowazy a natwariřęzy mužři řřor: „řjęch řđęřři tón řnjęř nam řwoje řłowo.“ řa řęřřřim řęmřęňju wulłži nam ř. řařř Waktar w řwojim řłubofu řačřutyř a duřha pólňym a wutrobę řahoriřęnyř pęřdowanju na řałožku 1. řor. 15, 58: řiz podarmo! řęřło miřionřřwa! 1. řiz podarmo! nařř džakny řhęřłušř řęmu řnjęřęj; 2. řiz podarmo! řnjęřowe řłubjęnję na nař. řa nęmřřim řęmřęňju męřachmy wulku řadořčž řnjęřa miřionřřęho đirektariřa đř. ře řřwariřę, wodžęřę nařřęho řiřřęčřanřřęho miřionřřwa, kotřyž je řam pučřowal na řřřřowariřřřich pólach nařřřich miřionariřow w řndiřřęj, jako pęřđariřa řłušřęčž. To běřhe řač řnujęze a pofřęřowaze řłušřęčž, řač řutón čęřęčřęny muž nam powjedariřę ře řwojejo nařřonjęnja a nař đowjedžę w duřhu mjęř pohanow. řwutroba nam řęřęhe, hdyž řłušřachmy wo řłudach a řřajęnję,

w kotrymž sawutlujaj, hdyž so jim psches ewangelijon pomoz nje-pschinješe. Dželo wschał je mjes tymi ludami czeške, — tak wón rojestaji — ale tola pokajaja so swježelaze plody skutkowanja naschich mišionarow, kotryž w Jesuřowym mjenje sa jeho kralestwo skutkujaj. Wón so džakowasche, so so runje i nascheje strony bohate dary žorla sa hwyaty a czeški skutk swontowneho mišionstwa i tej nadžiju, so by tale lubosč so hwyate mišionstwo mjes nami wostala a pschibywała. Eswoje krařne, wěsče nikomu njesapomnite předowanje běsche knjes mišionstwi direktar sałožil na Seremias 1. 9. 10. nam powjedajo wo dwojakim džele pohanskeho mišionstwa: 1. wutorhacž, rozlamacž, stajacž a sahubicž wjcho bjesbózne; 2. twaricž a plodžicž wobhydlenje Bože w hwyatym duchu.

Njeřwacžidliška wořada, kotraž je stajnje w hwojich bohatech woporach sa mišionstwo hwoju sahorjenošč sa tón hwyaty skutk hjewiła, so jako prawa mišionstka wořada wopokaja pschi hwyedženju psches wulzy bohate kollektu, kajtaž so hysčeže na žanym mišionstkim hwyedženju pola nař nahromadžika njeje. Kollektu wučini 890 hr. 55 np., a to na řerbiskim řemschenju 502 hr. 95 np. a na němstkim 387 hr. 60 np. To je rjane řjawne řwědženje se skutkom sa mišionstwo. Njeřwacžidliška wořada běsche wothladała wot wulkeho pschneho čaha. Duž běsche so druhich njenuřnych wudawkow wostajila, so by hwoj wopor bohate a polny do Božeho kasčeža sa mišionstwo sapoložila. Wot Boha bohate žohnowane běsche mišionstki hwyedžen w lubym Njeřwacžidle. Hdyž hmy na bohatej kollekcje hižo rjany plód hnujazych sa mišionstwo sahorjaznych řlowow, kotrež řu so řecžale, řhycheli, móženym wěsčiči byčž, so je so psches nje dobre řhmyeńtne řornjeschto do wutrobom plodžiko, kotrež hysčeže w pschichodže dale řwoje plody nješe. Wulki džal řluscha knjesej kollatorej wořady, kotryž je so sa hwyedžen staral a řajimowal, najwutrobniřki pak wořebje knjesej řararjej ryczerjej řakubej, kotryž je wscho tak derje a rjenje řložil na wulkotne poradženje mišionstkeho hwyedženja, kaž tež řylemu řarřemu domej sa wopokasanu, nam derje řnatu pschecželniwu, lubosčiwu hospodliwosčž; džal řylej lubej Njeřwacžidliškej wořadže a jeje řastupjerjam. Njeřwacžidliški mišionstki hwyedžen je jena i najrjeńschich řožow we wěnzju mišionstkich hwyedženjom, kotrež řmy jako řerbiske mišionstke towarřtwa w naschich řerbiskich wořadach řwječžili. Wóh luby řnjes pak žohnuj dale skutk mišionstwa mjes nami!

— W Draždžanach je knjes řarař em. řahoda, kotryž běsche dořholětny řarař w Bukeřach, wumrjel. Wón starobu wot 89 lět dořpě. Wón je so pschezo, hacž runje je so dolhe lěta i nascheje řužizy wotřalil, hysčeže na wječřoru řwojeho řiwjenja sa nasche řerbiske wobřejnosče sahoril. Tak wón řožde lěto řwój dar sa nasche řerbiske ewangelisko-lutherske knihowne towarřtwa woprowasche. Wón móřesche na dolhe wot Boha žohnowane řiwjenje a skutkowanje wročžo hladacž. Sa nim dže tež džal jeho wořady, kotruž je w duřchowpastyrřskej lubosčiči pařl, do tamneje wěčnosče, hdyž je řbóžny měr namakał w řwojim řnjesu.

„Schtož mje pšnaje psched cžlowjetami, teho čžu ja pšnacž psched mojim njebjestim Wótžom.“

Řobožny řruski ministar i Pfeil, řiž 14. řebruara 1784 wumrje, by wschědnje wěřtu rańřchu hodžinu k natwarjenju Božeho řlowa naložil a běsche řwojim řlužownym najřrucžišcho řakasał, w tym čřaku nětoho k řebi řuschčičič, řchtožkulič by tež byl. Duž řo jedyn džeń řta, so řral Bjedriř II. i wořebitej pschicžiwu k ministrej runje w tym čřaku pschijědže. Eslužownik, kotryž běsche wschón řastróžany, řebi tola njeswěri pschitařnju řwojeho řnjesa pschestupicž, ale řjewi řralej jeho řadanje, so njecha w tej hodžinie myleny byčž. Na to wotmolwi řruski řral řměrom: „Sa wočakam“. — Sa řrótki čřař řtupi řwěrnym řlužownik Boži psched řwojeho řemřkeho řkala a řamolwi řo, so řrjedy pschischoł njeje, i tymi řlowami: „Wascha Majestosčž čřžyla řamolwicž, ja řhm runje i řralom wschitřich řralow řecžal.“ — řnydom po tym džěřchtaj wobaj do džěla.

To čřini řralej Bjedriřej, řiž běsche řwobodnosmyřlenny a je nětotre wuřměřchaze řlowa na řobožnych wurěčal, wschu čřesčž, so wjedžeřche řobožnosčž řwojeho ministra derje wařicž. Ale i wořebitej radoščžu nař napjelti, so řo ministr řwojeje wěry njeħabowasche a i džiwanjom na řkala řwojeho řbóžnika njesapřě. Tež řny řyrhjel w wschěch wobřejnosčžach řwojeho řbóžnika

pšnacž. To je huřto czeške a pschinješe wuřměřchenje a nacžini řělotru njeřodobnosčž.

Řako wójřko psches horojtu řrajinu cžehnjěsche, džěsche tón řamy řral Bjedriř II., řtary řryřa, njesčřerplivy, so řanony tak pomaku pokračowachu, řam řěřhi po horje horje. S nim běsche general řmettow, jedyn najřobožniřchich wojwodom Bjedriřoweho wójřka; řral čřhysche řebi řwój hńew na pomakke pokračowanje řacžericž a řebi myřlesche, so řo jemu to najlěpje poradži, hdyž řwojeho generala řust řchřěje. Wón řo teho dla řrascheřche: „Wó, řajke je, řmettow? Na wón dobre powjěsče wot řwojeho řpowjedneho wótža i řarłina?“ řmettow řhnutnje wotmolwi: „Sa wěm, na řoho řebi řascha Majestosčž myřli. Tón muž je, kaž řo mi řraji, wěčny a dořtojnym duchownym. Ale ja jeho pschipadnje ani njeřnaju a jeho na řane waschnje řwojeho řpowjedneho wótža mjenowacž njemóžu.“ „Řořl'čhaj řmettowje!“ — řraji Bjedriř řo wuřmějo — hdyž jeho řpowjedny wótž řhnutje, so wón jeho pschecžiwu mi řapřěje, potom njech řo hlada!“ — „Sa nřkoho njesapřěju, Majestosčž.“ — řral mějeřche dale řwoje řměčhi. řmettow ničo njeřraji. řbóncžnje řral řhwilu mjelcžeřche a nětko řmettow k řlowu pschidže: „Wascha Majestosčž je wjele řortniwřcha hacž ja a wjele wučeniřcha. Wřysche teho řče řh mój řral; duchowne wojowanje mjes řami a mjeře mnu je teho dla na řožde waschnje njeřune. Ale pschi tym wschěm njemóže mi řascha Majestosčž moju wěru wsacž. A hdy by řo řam to poradžiko, hysčeže řh wschał mi psches měru řesčřodžil, ale tola tež řam řebi řhěto doščž.“ — řralej tele řlowa nadřadžeřu. Wón řtejo wosta, řo na řmettowu wobročži a řraji hńewje na njeho se řwojimaj řhysčezatymaj wočžomaj pohladnywřchi: „Schto to řeka, řmettowje? Sa řyrhjal řebi řesčřodžicž, hdy bych jemu jeho wěru řsał? řak řebi to myřlicze?“ — S njeħabłazej měrnosčžu wotmolwi řmettow: „Wascha Majestosčž řebi nětko myřli, so ma dořreho wojesřkeho na mni a ja řo nadžijam, so řo řh njemyřlicze. Wřysčeže ři pak mi řamóħl moju wěru wsacž, potom hysčeže řubjeneho čřlowjeķa na mni měl, řčřinu we wěřřifu, na řotruž řo njemóħl řpuschčecž ani w radže ani w řitwje.“ — řral řlowěčka njeřwotmolwi; wón čřische nětotre mjeńschiny dale řtupasche; potom wón řtejo wosta a řraji pschecželnje: „Řraj mi tola, řmettowje, řchto je wo řrawym jeho wěra?“ řmettow wotmolwi: „Sa wěřju do řbóřkeho wumoženja wote wschitřich mořich řřechow, ja wěřju do Božeho wodženja, kotryž je řoždu wlořu na mojej řlowje řachnowal a do wěčřneho, řbóžneho řiwjenja po řmjercži.“ — „A to wón woprawdže wěri, řrawje i polnym dowěřenjom?“ — „Řaj, woprawdže, řascha Majestosčž.“ — Duž řral hnuty řmettowowu řuku pschimny: „řmettowje, wón je řbožowny čřlowjeķ.“ — řotom řměrom dale džěsche a řenje wjazy řwoje řměčhi wo řobožnosčži njemějeřche. —

Řaj, řšesčřijenjo řu řbožowni řudžo, dořelž njebjěķa wotewřjene widža, dořelž maja Wótža, kotryž nad nami řtražuje a řbóžnika, totryž řřechi wodařa. řy njeřměl řo teho řboža řańbowacž. Tón řnjes je řlubil: „Schtož mje pšnaje psched čřlowjetami, teho čžu ja pšnacž psched mojim njebjestim Wótžom. Schtož mje řapřěje psched čřlowjetami, teho čžu ja řapřěčž psched mcřim njebjestim Wótžom. (Matth. 10, 32. 33.)

Sudancžy.

Schto je do wotewřennyh njebjěķ pohladacž móħl?

[wóčžłpš žurwřł]

Řotra podružnica řenje w řwojim domje widžecž njeje?

[řžřł au wřłnc]

Dalřske dořwólne dary sa wbohe armeniske řhroty:

ř. i ř. 1 řr. 50 np.

W mjenje wbohich řhrotow řraji wutrobny džal

Čólčž, ředaktor.

„Řombaj Wóħ“ njeje jenož pola řnjěřow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „řerb. řowin“ na wřbach a w řudyschinje dořtacž. Na řchtwóřčž lěta placž wón 40 np., jenotliwe čřiřłw řo řa 4 np. pschedawaju.